

COM ARRIBAR-HI

La font de Baix els Horts es troba a la finca de Mas Romaní, a uns tres-cents metres darrera de la casa, entre les vinyes. Per arribar-hi des de Guardiola, cal agafar la Carrerada en direcció al Pujols. Aquí la Carrerada és recta i tan sols en un punt sembla que perdi la continuïtat. És en aquest encreuament que haurèm d'agafar un camí a l'esquerra. A poc d'agafar-lo, ens trobarem a l'esquerra del camí una construcció moderna, les caves de Mas Romaní i a la dreta la casa pairal. Si hem vingut en cotxe, caldrà deixar-lo aquí. A peu ressegüen la casa per darrera i agafarem el camí que baixa a les vinyes que la volten. A un minut veurem uns quants arbres que ens marquen el lloc que busquem.

HISTÒRIA

El nom de Baix els Horts ve dels horts i els cultius de regadiu que omplien aquesta finca. Aquest entorn, on arreu hi brolla l'aigua, era ple de basses, tolls i fonts. Avui encara se'n conserven algunes. El cultiu de tomàquets, patates i altres verdures ha estat substituït pel conreu de la vinyes molt fèrtils. La font era un bon lloc per prendre la fresca, una bassa semicircular plena de peixos i flors d'aigua era coberta per una glorieta d'estructura metàl·lica on s'hi emparaven els rosers. Al voltant varis arbres ornamentals proporcionaven ombra. Evidentment era un apèndix una mica allunyat del jardí existent al mas. L'aigua, que encara raja, va ser conduïda des de la font existent annexa al mur perimetral de Mas Romaní. Comenten que la mina on hi ha aquesta font era utilitzada com a nevera amb una porta que tancava la cambra. Si conserva una cartell que resa: "Parleu bé, si us plau". Aquesta font se l'anomena font de Mas Romaní i s'alimenta de les aigües subterrànies que brollen al jardí de la casa.

L'INDRET

Sota uns arbres atapeïts i florits a la primavera, una bassa plena d'aigües verdoses, està rodejada del remor constant que fan els tres galets que ragen sense descans. La bassa de mitja lluna, presideix el centre d'una glorieta alçada uns quatre pams d'obra, coberta per un garbuix de ferros rovellats i humits que aturen la vegetació. Dos fonts, una al costat de l'altre, l'alimenten. Una tercera font buida la bassa i aboca l'aigua avall, cap el torrent on hi ha una altra toll. Una barana senzilla, de ferro també, volta la bassa, i un claustre d'arcs metàl·lics permet rodejar-la tot passejant sota un sostre fa anys ple de roses. És una llàstima que no conservi el seu esplendor. Un es pot imaginar com devia ser. Segurament, un magnífic lloc de primavera per a retirar-se una estona a llegir o meditar, apartat del tràfec diari al mas.